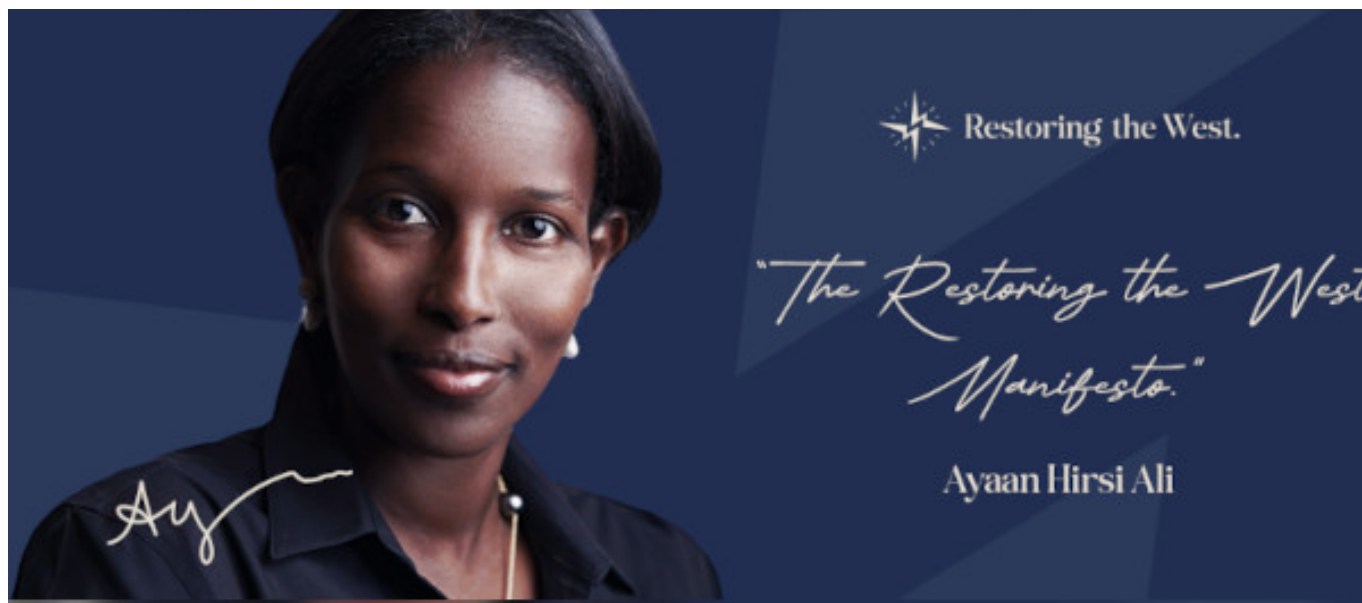




Dertig jaar later zijn Ayaan en ik op hetzelfde uitgekomen: Herstel van het Westen

Posted on 7 maart 2026 by Arnout Jaspers

Het zal ergens in de jaren negentig geweest zijn, toen ik voor het Leids universiteitsblad *Mare* werkte. In Leiden bestond toen een 'sociëteit' – eigenlijk gewoon een grand café met een piano – waar de lokale intelligentsia graag rondhing, dus ook ik als beginnend freelance journalist.

Een collega freelancer die daar ook regelmatig kwam, stelde me op een keer voor aan een studente waarvan ik aannam dat ze zijn vriendin was. Een klein, tener, bruin meisje waaraan je kon horen dat ze nog moeite moest doen om verstaanbaar Nederlands te spreken. Terwijl mijn collega voor ons drieën bier haalde aan de bar, vertelde ze me dat ze uit Somalië kwam, politicologie studeerde en na haar afstuderen een boek over de islam wilde schrijven.

'Goh, interessant,' zei ik, want zulke mensen kom je wel vaker in de kroeg tegen, die een half uur voor sluitingstijd vastbesloten zijn om een boek te gaan schrijven.

Waaronder ik zelf, destijds. En zoals dat ook altijd gaat in de kroeg, was ik haar naam meteen weer vergeten.

Mijn Vrijheid

Ik realiseerde me bijna tien jaar later pas, toen het halve land op z'n kop stond omdat minister Verdonk haar Nederlanderschap wilde afpakken, dat ik in die sociëteit toen met Ayaan Hirsi Ali heb kennis gemaakt. Ze beschrijft ook haar relatie met die collega freelancer en haar studie in Leiden in [Mijn Vrijheid](#), haar indrukwekkende relaas over haar vlucht uit Somalië, weg van een onderdrukkende familie en nog veel onderdrukkender religie.

Het is een van de meest relevante boeken die de Nederlandse literatuur deze eeuw heeft opgeleverd, vergelijkbaar met [Max Havelaar](#) of de literatuur over de Tweede Wereldoorlog die nu tot de literaire canon behoort, maar het betreft de islam, dus is het boek door weldenkend Nederland zoveel mogelijk genegeerd en afgedaan als rancuneuze traumaverwerking.

Daar denkt de rest van de wereld toch anders over. [Infidel](#) – de Engelse titel – is in 38 talen vertaald en er zijn naar schatting rond een miljoen exemplaren van verkocht. Wie had toen kunnen vermoeden, dat die schuchtere, anonieme studente van alle druktemakers die daar in die sociëteit rondhingen, verreweg de beroemdste en succesvolste zou worden? Waarschijnlijk is alleen Max Verstappen een nog bekendere, levende Nederlander.

Destijds, in 2006, was het nog D66 dat voor Hirsi Ali opkwam en een motie van wantrouwen tegen Verdonk indiende, waarna het kabinet Balkenende-2 ten val kwam. Tegenwoordig zou D66, vrees ik, geen vinger uitsteken tegen deportatie van Hirsi Ali, wegens haar 'islamofobe' denkbeelden en omdat ze niet 'de verbinding zoekt'.

Lafheid en benepenheid

Hirsi Ali mocht haar paspoort houden, maar de manier waarop ze daarna alsnog uit Nederland is weggepest, is beschamend en tekenend voor de lafheid en benepenheid van de Nederlandse bestuurskaste. Zij was toen al door weekblad *Time* uitgeroepen tot een van 100 meest invloedrijke 'Leiders en Revolutionairen',

maar kabinet en Tweede Kamer vonden haar beveiliging te duur worden, en haar burens in Den Haag klaagden dat die beveiliging hen een onveilig gevoel gaf, en dus vond ook de rechter, tot aan de Hoge Raad aan toe, dat Ayaan daar weg moest. Ze moest maar in een kazerne worden ondergebracht, of zo.

Morele helderheid

Hirsi Ali heeft deze week '[Restoring the West](#)' opgericht (een *upgrade* van 'Restoration') een online-platform om 'de principes van de Westerse beschaving te verdedigen door robuust opiniërende journalistiek, cultuurkritiek en idee-gedreven commentaar'.

In een eerste manifest roept ze op om te spreken met 'morele helderheid':

'Ik ben niet aan de ene vorm van onvrijheid ontsnapt om een andere te tolereren. Ik ga niet doen alsof alle culturen gelijk zijn, alsof alle ideeën even waardevol zijn, of dat we het Westen kunnen herstellen door eufemismes en weggijken. Morele helderheid is geen extremisme – het is de voorwaarde voor moreel handelen. We zullen zeggen wat waar is, zelfs als de waarheid ongemakkelijk is.'

Hirsi Ali komt zelden nog in Nederland, en geef haar eens ongelijk. Dat betekent niet dat de thema's die zij aankaart voor Nederland niet belangrijk meer zijn. Afgelopen week legde het door D66 geleide kabinet-Jetten de regeringsverklaring af, en de Kamer trok er als gebruikelijk twee dagen voor uit om daarover te debatteren.

Je mag in het dagelijks werk van de Tweede Kamer geen grootse vergezichten verwachten; het is onvermijdelijk dat dan vooral gemillimeterd wordt over anderhalf procentpunt verruiming van het kindgebonden budget en dergelijke nuttige zaken meer. Maar mogen we in het debat over de regeringsverklaring misschien enige morele helderheid verwachten van kabinet en Kamer?

Dooddoeners en stoplappen

Ijdele hoop. Deze regeringsverklaring is een aaneenschakeling van brave dooddoeners en stoplappen ('aan de slag', 'samen', 'verbinding') die geen enkele harde noot kraakt. We gaan met z'n allen bouwen aan een beter Nederland, maar wat er nu eigenlijk aan dit land mankeert wordt niet geanalyseerd; het wordt

gemakzuchtig weggeschreven op 'twee jaar stilstand onder het vorige kabinet'. Typerend voorbeeld: kabinet en vrijwel de hele Kamer zijn het erover eens dat we minder asielmigratie willen, maar gelukkig hoeven we zelf niets te doen, want deze zomer gaat het EU-Migratiepact in (status qua praktische uitvoering: luchtkasteel).

Lidewij de Vos

De transcriptie van deze twee dagen debat omvat bijna 200.000 woorden, twee dikke boekwerken dus, en toen ik probeerde in die bijdragen iets van visie te ontdekken, kwam ik uit bij Lidewij de Vos van Forum voor Democratie.

Dat is ongemakkelijk. De Vos steekt qua feitenkennis met kop en schouders boven de meeste Kamerleden uit, heeft een brede blik en durft op taboe-onderwerpen tegendraads te zijn. Helaas is ze het redelijke gezicht van een club wiens achterban vervuild is met corona-ontkenners, ex-neo-nazi's en foute vriendjes van Thierry Baudet. Zolang zij niet openlijk afstand kan nemen van die oude FvD, bevindt ze zich politiek in een onmogelijke spagaat en kan FvD geen redelijk alternatief op rechts worden.

Nederlands belang

Niettemin, ze was de enige die in haar bijdrage scherp terugkeek op vijftig jaar pappen en nathouden door in wezen telkens dezelfde politieke partijen – wat FvD 'het partijkartel' noemt. Terecht hekelde ze de 'weg met ons' – mentaliteit van opeenvolgende kabinetten, waaronder het kabinet-Jetten, die steeds meer autonomie verkwanselen aan de EU, immigranten voorrechten geven op autochtone Nederlanders en de onaantastbaarheid van de fictieve 'echt Nederlandse natuur' laten prevaleren boven de levensvatbaarheid van de landbouw en de welvaart van het land.

De Vos: 'Het Nederlands belang is uiteindelijk de kern. Dat zou onze eerste prioriteit moeten zijn, maar de plannen van dit kabinet laten zien dat ook deze nieuwe ploeg de belangen van anderen belangrijker vindt, dat zelfhaat de overhand heeft.'

Grote woorden, maar in een debat over de regeringsverklaring zijn die op hun plaats. Ruim stof tot discussie voor andere partijen, zou je zeggen, maar hoe reageerden die daar op? Met Oost-Indische doofheid. De enige interruptie, door

Chris Stoffer van de SGP, was komisch irrelevant: hij wilde van De Vos weten waarom FvD onder het vorige kabinet voor een motie heeft gestemd die de verplichte zondagse winkelsluiting in sommige gemeenten tegen zou gaan.

Ziedaar de geestelijke horizon van onze volksvertegenwoordigers: de gemeente moet wel de buurtsuper op zondag dicht kunnen houden, maar de rest hebben we uitbesteed aan de EU, de VN en internationale verdragen, dus daar moeten we het niet meer over hebben.

Herstel van het Westen

Ayaan herinnert zich ons onbenullige gesprekje vast niet meer. Maar in het plaatjesboek van m'n geheugen heeft die scene zich vastgezet als een iconisch beeld: twee destijds volstrekt onbekenden in gesprek in een Leids grand café. Inmiddels is de een wereldberoemd en heeft een belangrijk oeuvre bij elkaar geschreven, de ander heeft ook een paar boeken geschreven die althans in Nederland niet onopgemerkt voorbij gegaan zijn.

En hoewel onze uitgangspositie totaal verschillend was, zijn we nu bij hetzelfde thema uitgekomen: Herstel van het Westen. In m'n meest recente boek, [Weg met Ons](#), gaat het precies daarover: het afbrokkelen van de Westerse beschaving terwijl onze bestuurlijke kaste er Oostindisch doof naar staat te kijken. Pas als ze dit thema niet alleen aan Forum voor Democratie overlaten, is er kans om het tij te keren.

Wynia's Week verschijnt 156 keer per jaar en wordt **volledig mogelijk gemaakt** door de donateurs. Doet u mee? [Doneren kan zo](#). **Hartelijk dank!**